

Roll No.....

Signature of Invigilator

Paper Code

BV-202

पतंजलि विश्वविद्यालय

University of Patanjali

Examination August-2021

बी. ए. व्याकरण, द्वितीयसत्रम्

व्याकरणम्, द्वितीयपत्रम्

संस्कृतव्याकरणम् (4)

समय: - होरात्रयम्

पूर्णाङ्कः ७०

निर्देशः अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(खण्ड -क)

(काशिकातः)

१. पृष्ठेषु त्रिषु सूत्रेषु द्वयोः काशिकारीत्या व्याख्यानाम्।

(5 x2 =10)

1. प्रातिपदिकार्थलिङ्गपरिमाणवचनमात्रे प्रथमा

2. अनभिहिते।

3. विशिष्टलिङ्गो नदी देशोऽग्रामाः।

२. पृष्ठेषु सप्तसु सूत्रेषु पञ्चानां पदकृत्यम्।

(2 x5 =10)

1. गत्यर्थकर्मणि द्वितीयाचतुर्थ्यौ चेष्टायामनध्वनि।

2. कर्तृकर्मणोः कृति।

3. जातिरप्राणिनाम्।

4. क्रियार्थोपपदस्य च कर्मणि।

5. विभाषा गुणेऽस्त्रियाम्।

6. प्रेष्यबुवोर्हविषो देवतासम्प्रदाने।

7. कृञः प्रतियत्ने।

३. पृष्ठेषु सप्तसु वार्तिकेषु पञ्चानां व्याख्यानाम्।

(2 x5 =10)

1. चतुर्थीविधाने तादर्थ्य उपसंख्यानम्।

2. अकारान्तोत्तरपदो द्विगुः स्त्रियां भाष्यते।

3. तृतीयाविधाने प्रकृत्यादिभ्य उपसंख्यानम्।

4. सप्तमीविधाने क्तस्येन्विषयस्य कर्मण्युपसंख्यानम्।

5. अभितःपरितःसमयानिकषाहाप्रतियोगेषु च दृश्यते।

6. अकाकारयोः स्त्रीप्रत्ययोः प्रयोगे नेति वक्तव्यम्।

7. निमित्तकारणहेतुषु सर्वासां प्रायदर्शनम्।

४. प्रदत्तेषु चतुर्षु शब्देषु द्वयोः शब्दसिद्धिः। (5 x2 =10)

1. गवां स्वामी, 2. कन्यया शोकः, 3. पञ्चपूली, 4. स्त्रीसभम्।

५. प्रदत्तासु चतसृषु शङ्कासु द्वयोः समाधानम्। (5 x2 =10)

1. निर्धारणम् किमुच्यते?
2. उभयवर्तसोः कार्या धिगुपर्यादिषु त्रिषु।
द्वितीयाश्लेषितान्तेषु ततोऽन्यत्रापि दृश्यते ॥
3. उभयप्राप्तौ कर्मणि इति किं प्रकारकं सूत्रम् अवगन्तव्यम्?
4. अपवर्ग इत्यस्य कोऽभिप्रायः।

(खण्ड -ख)

(पारिभाषिकतः)

१. पृष्ठासु षट्सु परिभाषासु चतस्र परिभाषाः अवतरणसहिताः व्याख्येयाः। (5 x4 =20)

1. वर्णाश्रये नास्ति प्रत्ययलक्षणम्।
2. संज्ञाविधौ प्रत्ययग्रहणे तदन्तविधिर्न भवति।
3. व्याख्यानतो विशेषप्रतिपत्तिर्न हि संदेहादलक्षणम्।
4. उभयगतिरिह भवति।
5. भाव्यमानेन सवर्णानां ग्रहणं न।
6. यत्रानेकविधमान्तर्यं तत्र स्थानत एवान्तर्यं बलीयः।

-----X-----